

Силабус курсу Фінансовий менеджмент

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 07 Управління і адміністрування
Спеціальність – 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Освітньо-професійна програма – «Підприємництво та торгівля»

Рік навчання: 3 Семестр: 5

Кількість кредитів: 5
Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПШ

к.е.н., доц. Квасовський Олександр Романович

Контактна інформація o.kvasovskyi@wunu.edu.ua o.kvasovskyi@gmail.com +380974462865

Опис дисципліни

Дисципліна «Фінансовий менеджмент» спрямована на формування у студентів теоретичних знань, сучасного конструктивного мислення та вироблення практичних навичок щодо управління фінансами підприємства різних організаційно-правових форм та форм власності за умов ризикового ринкового середовища, розробляти, приймати та реалізовувати ефективні фінансові рішення з управління грошовими потоками, капіталом, активами, прибутком, фінансовими ризиками із орієнтацією на вирішення нових завдань у сфері внутрішньофірмового фінансового планування і прогнозування, бюджетування, контролінгу, антикризового фінансового управління.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту	Знати, використовуючи новітні наукові напрацювання, сутність, функції, мету і завдання фінансового менеджменту. Розуміти значення максимізації прибутку і ринкової вартості підприємства для реалізації кінцевих інтересів його власників у контексті фінансового менеджменту. Розуміти стратегію і тактику фінансового менеджменту. Досконало вивчити механізм фінансового менеджменту.	Питання, тести
2 / 2	2. Система забезпечення фінансового менеджменту	Знати на рівні новітніх досягнень методологічні основи побудови системи забезпечення фінансового менеджменту. Розуміти структуру організаційного забезпечення фінансового менеджменту. Вміти охарактеризувати інформаційне забезпечення фінансового менеджменту.	Питання, тести

2 / 2	3. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках	Застосовувати поглиблені знання у сфері визначення вартості грошей у часі. Вміти ідентифікувати фактори, що впливають на зміну вартості грошей у часі. Визначати рівень впливу інфляції на зміну вартості грошей. За допомогою емпірики здійснювати нарахування простих і складних процентів. Вміти розраховувати майбутню вартість грошей та розуміти процес компаундування. Вміти визначати вартість ануїтетних платежів. Здійснювати визначення теперішньої вартості грошей. Розуміти процес дисконтування та вміти визначати суми дисконту, чистого дисконтного доходу, теперішню вартість ануїтетів, поточну вартість довічної ренти.	Задачі, тести
2 / 2	4. Управління грошовими потоками	Здобути навички з управління вхідними та вихідними грошовими потоками підприємства. Вміти застосовувати в практичній площині методи оптимізації його грошових потоків	Задачі, тести
4 / 4	5. Вартість і оптимізація структури капіталу	Застосовувати управлінські навички у контексті визначення загальної потреби в капіталі. Розуміти особливості формування і використання власного та позичкового капіталу. Обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень щодо формування власного капіталу й оцінки залучення позичкового капіталу при розрахунку середньозваженої вартості капіталу, визначенні ефекту фінансового левериджу. Вміти здійснювати управління структурою капіталу задля його оптимізації.	Задачі, тести
2 / 2	6. Управління активами	Обґрунтовувати необхідність управління оборотними та необоротними активами. Вміти визначати джерела формування оборотних і необоротних активів підприємства та способи забезпечення їх оптимальної структури. Визначати стратегії фінансування оборотних активів.	Задачі, тести
2 / 2	7. Управління прибутком	Застосовувати управлінські навички у сфері формування, розподілу і використання прибутку підприємства. Вміти здійснювати аналіз беззбитковості та розуміти значення політики максимізації прибутку підприємства. Розраховувати показник операційного левериджу. Обґрунтовувати вибір варіантів дивідендної політики.	Задачі, тести
2 / 2	8. Управління фінансовими ризиками	Застосовувати поглиблені знання у сфері управління фінансовими ризиками. За допомогою емпіричних розрахунків здійснювати прогнозування ймовірності настання фінансових ризиків. Вміти на практиці використовувати економіко-статистичні методи оцінки рівня ризику, експертні та аналогові методи. Відповідно до реалій здійснювати розробку	Задачі, тести

		управлінських рішень щодо методів уникнення та нейтралізації фінансових ризиків.	
3 / 3	9. Управління інвестиціями	Застосовувати навички у сфері управління реальними і фінансовими інвестиціями. Вміти розробляти інвестиційні проекти та здійснювати їхню оцінку. Вміти оптимально сформувати структуру джерел фінансування капітальних вкладень. Реалізовувати політику управління фінансовими інвестиціями. Розуміти процес вкладання коштів у цінні папери, а також розміщення на депозитних рахунках. Вміти використовувати на практиці різні методи оцінки інвестиційного портфеля з урахуванням ризику та за необхідності його диверсифікувати.	Задачі, тести
2 / 2	10. Внутрішньо-фірмове фінансове прогнозування та планування	Застосовувати управлінські навички у сфері внутрішньофірмового фінансового прогнозування та планування. Вміти здійснювати складання бюджетів (кошторисів) та розраховувати основні фінансові показники бюджетів.	Задачі, тести
2 / 2	11. Аналіз фінансових звітів підприємства	Застосовувати практичні навички у контексті оцінки фінансових звітів. Вміти «читати» форми фінансової звітності. Розуміти структуру балансу і його значення для аналізу фінансового стану підприємства. Вміти аналізувати Звіт про фінансові результати підприємства, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал.	Задачі, тести
3 / 3	12. Антикризове фінансове управління підприємством	Застосовувати управлінські навички у сфері антикризового фінансового управління підприємством. Вміти визначати методи прогнозування банкрутства підприємства. Вміти розробляти систему попередження банкрутства на ранніх стадіях. Обґрунтовувати вибір варіантів та джерел фінансування санації підприємства у контексті антикризового управління.	Задачі, тести

Список рекомендованої літератури

1. Аранчій В. І., Томілін О. О., Дорогань-Писаренко Л. О. Фінансовий менеджмент : навч. посібник. РВВ ПДАУ, 2021. 300 с.
2. Бечко П., Непочатенко О., Гузар Б. та ін. Фінансовий менеджмент: підруч. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 496 с.
3. Верланов Ю. Ю. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Вид. 2-ге. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с.
4. Гаватюк Л. С., Сокровольська Н. Я., Корбутяк А. Г., Юрій Е. О. Управління фінансовими активами: навч. посіб. Чернівці : Рута, 2019. 160 с.

5. Гайбура Ю. А. Аналітичний інструментарій управління фінансовими результатами підприємства в умовах кризи. *Ефективна економіка*. 2021. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2021/105.pdf.
6. Громова А. Є., Яковенко К. А. Особливості страхування фінансових ризиків в Україні. *Молодий вчений*. 2018. № 5 (57). С. 285–288.
7. Далик В., Pawlowski G., Кондратюк С., Формазюк О., Головатий О.-М. Теоретико-методичні засади використання контрактного підходу в системі організації фінансового менеджменту на підприємствах IT-сектору. *Академічні візії*. 2023. № 16. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/167>.
8. Джерелейко С. Інструментарій покращення фінансових результатів у системі зміцнення економічної безпеки підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 6. Т. 1. С. 67–74. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2023/01/2022-312-61-10.pdf>.
9. Жигалкевич Ж. М., Кам'янська О. В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КІІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.
10. Журавльова Т. О. Формування фінансових ресурсів підприємства в умовах кризи. *Економіка та держава*. 2020. № 3. С. 42–45.
11. Іванченкова Л. В., Степаненко С. В., Євтушевська О. О. Фінансовий і податковий менеджмент у системі управління підприємством. *Бізнес Інформ*. 2022. № 4. С. 125–129.
12. Корбутяк А. Г., Одайська Н. М. Оптимізація структури капіталу підприємства. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 16. С. 375-381. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/57.pdf.
13. Корнева Н. О., Барабан Т. В. Системний підхід до управління грошовими потоками підприємств. *Молодий вчений*. 2018. № 5(57). С. 298–302.
14. Костирко Л.А. Вартісно-орієнтоване управління фінансами підприємств : [навч. посібник] / Л. А. Костирко, О. О. Терещенко, Р. О. Костирко, О. О. Серета. Сєвєродонецьк : вид-во СНУ ім. В.Даля. 2019. 405 с.
15. Кошельок Г. Грошові потоки в системі управління діяльністю підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 5(16). С. 50–57.
16. Крилова О.В. Грошові потоки в системі забезпечення платоспроможності підприємства. *Економіка та держава*. 2019. № 7. С. 31-33.
17. Круш П. В. Капітал, основні та оборотні засоби підприємства: навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2018. 328 с.
18. Курков М. С. Модель системи управління фінансами підприємств засобами штучного інтелекту. *Причорноморські економічні студії*. 2020. № 52/2. С. 147–153.
19. Лановська Г. І., Багацька К. В., Касьянова А. О. Управління вартістю підприємства. Практикум. Київ : КНТЕУ. 2020. 28 с.
20. Максимова М. В. Система фінансового менеджменту в умовах розвитку цифрової економіки. *Ефективна економіка*. 2019. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7064>.
21. Мних Є. В. Аналіз і контроль в системі управління капіталом підприємства: навч. посіб. Київ : КНТЕУ. 2019. 232 с.
22. Непочатенко О. О., Пташник С. А. Фінансовий менеджмент як необхідна складова ефективною системи управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2021. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9168>.
23. Нестерова С. Фінансовий менеджмент : практикум. Київ : Кондор, 2019. 280 с.
24. Нечипоренко А., Костікова К. Адаптація зарубіжних практик фінансового ризик-менеджменту до діяльності українських підприємств. *Європейський науковий журнал*

Економічних та Фінансових інновацій. 2023. № 1(11), 46-58. URL: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/180>.

25. Олійник О. О. Грошові і фінансові потоки в системі фінансового менеджменту підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 13-14. С. 32–37.

26. Основи фінансового менеджменту. Конспект лекцій з дисципліни «Основи фінансового менеджменту» для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент» / Уклад.: проф. І. А. Федоренко, проф. Н. О. Власова, ст. викл. А. Б. Макаренко. Харків : НТУ «ХПІ», 2021. 135 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/54043/1/Book_2021_Makarenko_Osnovy_finansovoho_menedzhmentu.pdf.

27. Пазинич В. І., Шулежко А. В. Фінансовий менеджмент : підруч. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 408 с.

28. Письменна Т. В. Необхідність фінансового менеджменту в контексті важливості його об'єктів. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка*. 2018. Т. 23, Вип. 3(68). С. 130–133.

29. Письменна Т. В. Практика антикризового фінансового управління в умовах збитковості економічної діяльності вітчизняних підприємств. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Економіка*. Острог. 2018. № 9(37). С. 152–156.

30. Решетник Н. І., Насікан Н. І., Клименко О. М., Світлична К. С., Сулова Т. О. Стратегічний фінансовий менеджмент у діяльності корпорацій. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2021. № 2(37). С. 134–141.

31. Роганова Г. О., Котлярова М. А. Аналіз та оптимізація структури капіталу підприємства. *«Modern Economics»*. 2021. № 27. С. 166-175. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/27-2021/rohanova.pdf>.

32. Ромашко О. М., Бариляк В. О. Теоретичні засади формування механізму управління фінансовими ресурсами підприємства. *Бізнес Інформ*. 2019. № 5. С. 180–184.

33. Старинець О. Г. Особливості формування та розподілу прибутку підприємств зв'язку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2018. Вип. 8. Ч. 1. С. 170–173.

34. Фінансовий менеджмент : навч. посібник / Скаско О. І., Майор О. В. [та ін.]. Львів : Растр-7. 2018. 410 с.

35. Фінансовий менеджмент : підручник / А. М. Поддєрьогін, Н. Д. Бабяк, М. Д. Білик та ін.; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 2-ге вид., перероб. Київ : КНЕУ. 2017. 534 с.

36. Фінансовий менеджмент : підручник / Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук [та ін.]. Житомир : ЖНАЕУ. 2018. 320 с.

37. Фінансовий менеджмент : підручник / О. О. Кнейслер, О. Р. Квасовський, О. Ю. Ніпіаліді; за ред. д-ра екон. наук, проф. О. В. Кнейслер. Тернопіль : Вид-во «Економічна думка». 2018. 478 с.

38. Фінансовий менеджмент : підручник. За ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки; [М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко та ін.]. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2019. 440 с.

39. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Національний банк України, Українська академія банківської справи Національного банку України; заг. ред.: І. О. Школьник, В. М. Кремень. Київ : Центр учбової літератури, 2018.

40. Хома Д. М., Лопатовський В. Г., Матюх С. А. Концептуальний базис фінансового менеджменту в сфері забезпечення економічної безпеки підприємства. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. Т. 7. № 4. С. 145–152. URL: http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2023/03/ujae_2022_r04_a21.pdf.

41. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с.
42. Школьник І. О. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2019. 488 с.
43. Щербань О., Невдачина О. Теоретичні аспекти визначення сутності та структури капіталу підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 3 (14). С. 284–289.
44. Ясинська Д. В., Добровольська О. В. Сучасна парадигма діагностики фінансового стану підприємства в період кризи. *Економічний простір*. 2021. № 166. С. 81–84.
45. Alan C. Shapiro, Paul Hanouna (2019). *Multinational Financial Management*, 11-th Edition. URL: <https://www.wiley.com/en-us/Multinational+Financial+Management%2C+11th+Edition-p-9781119559900>.
46. Don M. Chance (2019). *Financial risk management: an enduser perspective*. World Scientific Books, World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd. URL: <https://www.amazon.com/Financial-Risk-Management-End-Users/dp/9811202672>.
47. Erasmo Giambona, John R. Graham, Campbell R. Harvey, Gordon M. Bodnar (2018). *The Theory and Practice of Corporate Risk Management: Evidence from the Field*. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/fima.12232>.
48. Titman S., Martin T., Keown A., Martin J. (2018). *Financial management: principles and applications*. 13-th ed. Melbourne: Pearson Australia. 719 p.
49. What is Financial Management? Its Nature, Scope and Significance. URL: <https://emeritus.org/in/learn/what-is-financial-management/>.
50. What Is A Financial Management System? URL: <https://www.oracle.com/erp/financials/what-is-financial-management-system/>.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування, розв’язування задач; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов’язковим. За об’єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фінансовий менеджмент» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

для екзамену:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
1. Робота на заняттях (теми 1-6) – макс. 5 балів за тему – загалом макс. 30 балів. 2. Виконання завдань для самостійної роботи – макс. 20 балів. 3. Модульна контрольна робота – макс. 50 балів	1. Робота на заняттях (7-12 теми) – макс. 5 балів за тему – загалом макс. 30 балів. 2. Виконання завдань для самостійної роботи – макс. 20 балів. 3. Модульна контрольна робота – макс. 50 балів	1. Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. 2. Захист КПЗ – макс. 40 балів. 3. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів	1 Тестові завдання (5 тестів по 5 балів за тест) – макс. 25 балів. 2. Теоретичне питання 1 – макс. 25 балів. 3. Теоретичне питання 2 – макс. 25 балів. 4. Задача – макс. 25 балів	

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою ЗУНУ (сума балів за всі види навчальної діяльності в межах модуля)	За національною шкалою	За шкалою ЄКТС
90–100	“Відмінно”	A (відмінно)
85–89	“Добре”	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	“Задовільно”	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	“Незадовільно”	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
01–34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)